Рут

Әлимәләк аилисиниң Моабқа бериши

1 *Батур* һакимлар һөкүм сүргән мәзгилдә шундақ
болдики, зиминда ачарчилиқ йүз бәрди. Шу
вақитта бир адәм аяли вә икки оғлини елип Йәһуда
зиминидики Бәйт-Ләһәмдин чиқип, Моабниң
сәһралирида бир мәзгил туруп келишкә барди. □
2 У кишиниң исми Әлимәләк , аялиниң исми Наоми,
икки оғлиниң исми Маһлон билән Килйон еди.
Улар Бәйт-Ләһәмдә олтирақлиқ, Әфрат жәмәтидин
еди. Улар Моабниң сәһрасиға келип шу йәрдә
олтирақлашти. 3 Кейин Наоминиң ери Әлимәләк
өлди; аяли икки оғли билән қалди. 4 Улар Моаб
қизлиридин өзлиригә хотун алди. Бириниң ети
Орпаһ, йәнә бириниң ети Рут еди. Улар шу йәрдә он
жилдәк турди.
5 Маһлон билән Килйон һәр иккиси өлди; шуниң
билән аписи ери һәм оғуллиридин айрилип ялғуз
қалди.

Наоми билән Рутниң Бәйт-Ләһәмгә қайтип келиши

6 Шуниң билән аял икки келини билән қопуп
Моабниң сәһрасидин қайтип кәтмәкчи болди;
чүнки у Пәрвәрдигарниң Өз хәлқини йоқлап,
ашлиқ бәргәнлиги тоғрисидики хәвәрни Моабниң
сәһрасида туруп аңлиған еди. 7 Шуниң билән

□ **1:1 «мәзгилдә»** - ибраний тилида «күнләрдә». **«сәһралирида»** - ибраний тилида «етизлиқлирида». Моабтикиләр Йәһудийларға өч еди. Бу Әлимәләк вә аилисидикиләрниң Моабниң шәһәрлиригә әмәс, бәлки сәһрасиға беришиниң бир сәвәви болса керәк.

у икки келини билән биллә турған йеридин
чиқип, Йәһуда зиминиға қайтишқа йолға чиқти.
8 Наоми икки келинигә: — һәр иккиңлар
қайтип өз анаңларниң өйигә бериңлар.
Силәрниң мәрһумларға вә маңа меһриванлиқ
көрсәткиниңлардәк Пәрвәрдигарму силәргә
меһриванлиқ көрсәткәй! 9 Пәрвәрдигар силәр
иккиңларни өз ериңларниң өйидә арам тапқузғай!
— дәп, уларни сөйүп қойди. Улар һөкирәп
жиғлишип 10 униңға: — Яқ, биз чоқум сениң билән
тәң өз хәлқиңниң йениға қайтимиз, — дейишти.
11 Лекин Наоми: — Йенип кетиңлар, әй
қизлирим! Немишкә мениң билән бармақчисиләр?
Қосиғимда силәргә әр болғидәк оғуллар барму?
12 Йенип кетиңлар, әй қизлирим! Чүнки мән қерип
кәткәчкә, әргә тегишкә яримаймән. Дәрһәқиқәтән
бүгүн кечә бир әрлик болушқа, шундақла оғуллуқ
болушқа үмүт бар дегәндиму, 13 улар жигит болғичә
сәвир қилип тураттиңларму? Уларни дәп башқа
әргә тәгмәй сақлап тураттиңларму? Яқ, болмайду,
қизлирим! Чүнки Пәрвәрдигарниң қоли маңа қарши
болуп мени азаплайдиғини үчүн, мән тартидиған
дәрд-әләм силәрниңкидин техиму еғир болиду, —
деди.□

□ **1:13 «Мән тартидиған дәрд-әләм силәрниңкидин техиму еғир болиду»** — гәрчә Рут билән Орпаһ һәр иккиси еридин айрилиш азавини тартқан тул хотунлар болсиму, Наоминиң азави техиму еғир еди; униң еридин һәм икки оғлидин айрилип қелиш азави бар еди. Униң үстигә, у икки келининиң өзидәк яқа жутта тул болуп туруш дәрдини таритишини халимайтти. Бу сөзниң йәнә икки тәрҗимиси бар: «Мән силәр үчүн (тул қалғанлиғиңлардин) интайин азаплинимән» яки «Мениң дәрд-әлимим силәргә бәк еғир жүк болуп қалиду, силәр көтирәлмәйсиләр»

14 Улар йәнә һөкирәп жиғлашти. Орпаһ
қейинанисини сөйүп хошлашти, лекин Рут уни
чиң қучағлап турувалди. 15 Наоми униңға: — Мана,
келин сиңлиң өз хәлқи билән илаһлириниң йениға
йенип кәтти! Сәнму келин сиңлиңниң кәйнидин
йенип кәткин! — деди.
16 Лекин Рут җававән: — Мениң сениң йениңдин
кетишимни вә саңа әгишиш нийитимдин
йенишни өтүнмә; чүнки сән нәгә барсаң мәнму
шу йәргә баримән; сән нәдә қонсаң мәнму шу йәрдә
қонимән; сениң хәлқиң мениңму хәлқимдур вә
сениң Худайиң мениңму Худайимдур. 17 Сән
нәдә өлсәң мәнму шу йәрдә өлимән вә шу йәрдә
ятимән; өлүмдин башқиси мени сәндин айривәтсә
Пәрвәрдигар мени урсун һәм униңдин ашуруп
җазалисун! — деди. □
18 Наоми униң өзигә әгишип беришқа қәтъий нийәт
қилғинини көрүп, униңға йәнә еғиз ачмиди.
19 Иккиси меңип Бәйт-Ләһәмгә йетип кәлди. Шундақ
болдики, улар Бәйт-Ләһәмгә йетип кәлгинидә пүткүл
шәһәрдикиләр уларни көрүп зил-зилигә кәлди.
Аяллар болса: — Бу растинла Наомимиду? —
дейишти.
20 У уларға җававән: — Мени Наоми демәй, бәлки
«Мара» дәңлар; чүнки һәммигә Қадир маңа зәрдаб
жутқузди. □ 21 Тоққузум тәл һаләттә бу йәрдин
чиқтим; лекин Пәрвәрдигар мени қуруқ қайтқузди.
Пәрвәрдигар мени әйипләп гувалиқ бәрди, һәммигә

□ **1:17 «Пәрвәрдигар мени урсун һәм униңдин ашуруп җазалисун!»** - ибраний тилида: «... Пәрвәрдигар маңиму шундақ қилсун вә униңдин ашуруп қилсун!» □ **1:20 «Мени Наоми демәй...»** — «Наоми» дегәнниң мәнаси: «йеқимлиқ», «көңүллүк», «һузурлуқ»; «Мара» болса «аччиқ», «әләмлик», «зәрдаблиқ» дегән мәнидә.

Қадир мени харлиған екән, немишкә мени Наоми
дәйсиләр? — деди.□
22 Шундақ қилип Наоми билән келини Моаб қизи
Рут Моабниң сәһрасидин қайтип кәлди; улар иккиси
Бәйт-Ләһәмгә йетип келиши билән тәң арпа ормиси
башланған еди.

2

Рутниң Боазниң етизида башақ териши

1 Наоминиң еригә туққан келидиған Боаз исимлиқ
бир адәм бар еди. У Әлимәләкниң җәмәтидин
болуп, интайин бай адәм еди. ■ 2 Моаб қизи Рут
Наомиға: — Мән етизлиққа барай, бирәркимниң
нәзиридә илтипат тепип, униң кәйнидин меңип арпа
башақлирини тәрсәм? — деди.
У униңға: — Барғин, әй қизим, деди.□
3 Шуниң билән у чиқип етизлиқларға келип, у йәрдә
ормичиларниң кәйнидин башақ тәрди. Бәхитигә
яриша, дәл у кәлгән етизлиқ Әлимәләкниң җәмәти
болған Боазниң етизлиқлири еди.

□ **1:21 «Пәрвәрдигар мени әйипләп гувалиқ бәрди»** — башқа бир хил тәрҗимилири: — «Пәрвәрдигар маңа қарши чиқти» яки «мени азаплиди». Бу сөзләр тоғрилиқ «қошумчә сөз»имиздә азрақ тохтилимиз. ■ **2:1** Мат. 1:5 □ **2:2 «Башақ териш»** - Тәврат қануни бойичә намрат кишиләр вә яқа жутлуқларниң ормичиларниң арқисидин чечилип кәткән башақларни теришигә рухсәт берилиши керәк («Лав.» 19:9-10ни көрүң). Гәрчә Наоминиң өзиниң бир парчә етизи бар болсиму (4:3), униңға шу пәсилдә бир нәрсә терилмиған еди. Рут мошу илтимаси билән Наомини «башақ териш» хиҗаләтчилигидин қутқузиду, әлвәттә.

4 Мана, у вақитта Боаз Бәйт-Ләһәмдин чиқип келип,
ормичилар билән саламлишип: — Пәрвәрдигар
силәр билән биллә болғай! — деди.
Улар униңға җававән: — Пәрвәрдигар саңа
бәхит-бәрикәт ата қилғай! — деди.
5 Боаз ормичиларниң үстигә назарәткә қоюлған
хизмәткаридин: — Бу яш чокан кимниң қизи
болиду? — дәп сориди. □
6 Ормичиларниң үстигә қоюлған хизмәткар
җавап берип: — Бу Наоми билән биллә
Моабниң сәһрасидин қайтип кәлгән Моабий
чокан болиду. 7 У: «Ормичиларниң кәйнидин
өнчиләрниң арисидики чечилип кәткән башақларни
теривалайму?» дәп тәләп қилди. Андин у келип
әтигәндин һазирғичә ишләватиду; у пәқәт кәпидә
бир аз дәм алди, — деди. □
8 Боаз Рутқа: — Әй қизим, аңлаватамсән?! Сән
башақ тәргили башқа бир кимниң етизлиғиға
бармиғин, бу йәрдинму кәтмә, мениң дедәклирим
билән биргә мошу йәрдә турғин. □ 9 Диққәт қилғин,
қайси етизда орма орған болса, *дедәкләргә* әгишип
барғин. Мән жигитләргә: Униңға чеқилмаңлар,
дәп тапилап қойдум! Әгәр уссап қалсаң берип,
идишлардин жигитлирим *қудуқтин* тартқан судин
ичкин, — деди.

□ **2:5 «Хизмәткаридин»** - ибраний тилида «жигитидин». **«Бу яш чокан кимниң қизи болиду? »** - Шу чағда Рут техи тул болғачқа, шуниңға яриша алаһидә кийимлирини кийватқан еди. 3:3ни вә изаһатини көрүң. □ **2:7 «Кәпидә»** - ибраний тилида «өйдә». Орма мәзгилдә ормичилар бәлким етизлиқта дәм елишқа вақитлиқ кәпә салған болса керәк. □ **2:8 «Дедәклирим билән биргә мошу йәрдә турғин»** - дедәкләрниң иши бәлким арпа пайлирини жиғип өнчә қилиш еди. Рут «уларниң кәшида» ишлисә көпрәк башақларни терәләйтти, әлвәттә.

10 Рут өзини йәргә етип тизлинип, бешини йәргә
тәккүзүп тазим қилип, униңға: — Мән бир биганә
турсам, немишкә маңа шунчә ғәмхорлуқ қилғидәк
нәзириңдә шунчилик илтипат тапқанмән? — деди.
11 Боаз униңға җававән: — Ериң өлүп кәткәндин
кейин қейинанаңға қилғанлириңниң
һәммиси, шундақла сениң ата-анаңни вә
өз вәтиниңдин қандақ айрилип, сән бурун
тонумайдиған бир хәлиқниң арисиға кәлгиниң маңа
пүтүнләй аян болди; 12 Пәрвәрдигар қилғиниңға
мувапиқ саңа яндурғай, сән қанатлириниң тегидә
панаһ издигән Исраилниң Худаси Пәрвәрдигар
тәрипидин саңа униң толуқ инъами берилгәй,
деди. 13 Рут җававән: — Әй ғоҗам, нәзириңдә
илтипат тапқаймән; мән сениң дедигиң болушқиму
яримисамму, сән маңа тәсәлли берип, дедигиңгә
меһриванә сөзләрни қилдиң, — деди. □
14 Тамақ вақтида Боаз униңға: — Қени, буяққа
кәлгин, нандин йә, нанни сиркигә төгүргин! —
деди. Рут ормичиларниң йениға келип олтарди;
Боаз қомачтин елип униңға тутти. У униңдин
тойғичә йеди вә йәнә азрақ ашуруп қойди.
15 У башақ тәргили қопқанда, Боаз жигитлиригә
буйруп: — Уни һәтта өнчиләрниң арисида
башақ тәргили қоюңлар, уни һеч хиҗаләттә
қалдурмаңлар. 16 Һәтта һәм униң үчүн азрақ
башақларни өнчиләрдин әтәй айрип, униңға тәргили
чүшүрүп қоюңлар, уни һеч әйиплимәңлар, деди.
17 Шундақ қилип у кәчкичә етизлиқта башақ тәрди,
теривалғанлирини соққанда, тәхминән бир әфаһ

□ **2:13 «дедигиң»** - ибраний тилида «дедәк»ни тәсвирләйдиған икки сөз бар. Рут бу айәттә булардин әң төвән орунни көрситидиған сөзни ишлитип өзини тәсвирләйду.

арпа чиқти. □ 18 Андин у арписини елип, шәһәргә
кирди, қейинаниси униң тәргән *арписини* көрди; у
йәнә у йәп тоюнғандин кейин сақлап қойғинини
чиқирип униңға бәрди.
19 Қейинаниси униңға: — Сән бүгүн нәдә башақ
тәрдиң, нәдә ишлидиң? Саңа ғәмхорлуқ қилған шу
кишигә бәхит-бәрикәт ата қилинғай! — деди.
У қейинанисиға кимниңкидә иш қилғинини ейтип:
— Мән бүгүн ишлигән етизниң егисиниң
исми Боаз екән, деди.
20 Наоми келинигә: — Тирикләргиму,
өлгәнләргиму меһриванлиқ қилиштин баш
тартмиған киши Пәрвәрдигардин бәхит-бәрикәт
көргәй! — деди. Андин Наоми униңға йәнә:
— У адәм бизниң йеқин туққинимиздур, у
бизни қутқузалайдиған һәмҗәмәтләрдин биридур,
— деди. □
21 Моаб қизи Рут йәнә: — У маңа йәнә: «Мениң
жигитлирим пүтүн һосулумни жиғип болғичә улар
билән биргә болғин» деди, — деди.

□ **2:17** **«Бир әфаһ арпа»** - тәхминән 15 килограмчә еди. □ **2:20** **«Бизни қутқузалайдиған һәмҗәмәтләрдин бири»** - (««һәмҗәмәт-ниҗаткар»имиздин бири» яки ««һәмҗәмәт-қутқузғучи»имиздин бири») — бу ибраний тилида «гоел» дегән сөз билән ипадилиниду. Бу сөзиниң алаһидә мәнаси бар. Бириси намратлиқтин өзини қуллуққа сетиватқан болса яки башқа қийин әһвалға учрап мал-мүлүгини сатқан болса, Муса пәйғәмбәр тапшурувалған қанунға асасән, шу кишиниң йеқин уруқ-туққанлири, һәмҗәмәтлириниң уни һөрлүккә чиқирип қутқузуш һоқуқи бар еди. Демәк, у сетивалғучиға адил бир баһада пул бәрсила, у униң өз қериндишини һөр қилип қутқузуш һоқуқи бар еди. Һоқуқни ишлитиш һәмҗәмәтиниң өз ихтиярлиғи билән болатти, әлвәттә. У һоқуқини ишләтмәкчи болса, һеч ким уни тосалмайтти. Наоми мошу йәрдә: «Биздин хәвәр елиш мәсъулийити болған йеқин туққанлиримиздин бири бар» демәкчи болиду.

22 Наоми келини Рутқа: — Әй қизим, бирисиниң
саңа яманлиқ қилмаслиғи үчүн башқисиниң
етизлиғиға бармай, униң дедәклири билән биллә
чиқип ишлисәң яхшидур, деди.□
23 Шуниң билән арпа вә буғдай һосули жиғилип
болғичә, Рут Боазниң дедәклири билән жүрүп башақ
тәрди. У қейинаниси билән биллә туруварди.

3

Рутниң хаманға берип, Боаз билән көрүшүш

1 Шу күнләрдә, қейинаниси Наоми униңға: — Әй
қизим, һал-әһвалиңниң яхши болуши үчүн, сениң
арам-бәхитиңни издимәймәнму?□ 2 Сән дедәклири
билән ишлигән Боаз бизгә туққан келиду әмәсму?
Мана, бүгүн ахшам у хаманда арпа соруйду. 3 Әнди
сән жуюнуп-таринип, өзүңгә әтирлик май сүрүп,
есил кийимлириңни кийип, хаманға чүшкин; лекин
у әр киши йәп-ичип болмиғичә, өзүңни униңға
көрсәтмигин.□ 4 У ятқанда униң ухлайдиған йерини
көрүвал. Андин сән кирип, аяқ тәрипини ечип,
шу йәрдә йетивалғин. Андин у саңа немә қилиш
керәклигини ейтиду, — деди.
5 Рут униңға: — Сән немә десәң мән шуни
қилимән, — деди. 6 У хаманға чүшүп, қейинаниси
униңға тапилиғандәк қилди. 7 Боаз йәп-ичип,

□ **2:22 «Бирисиниң саңа яманлиқ қилмаслиғи үчүн»** - Наоминиң бу агаһ сөзлири бизгә «Батур Һакимлар» дәвридики умумий әһвални аян қилса керәк. □ **3:1 «Сениң арам-бәхитиңни издимәймәнму?»** - Наоминиң мошу «арам-бәхит» дегини Рутни қайтидин өй-очақлиқ қилишни көрситиду. □ **3:3 «Өзүңгә әтирлик май сүрүп»** - ибраний тилида «өзүңни мәсиһ қилип» яки «өзүңни мәсиһләп».

көңлини хуш қилип чәшниң айиғиға берип ятти.
Андин Рут шәпә чиқармай келип, аяқ тәрипини ечип,
шу йәрдә ятти. 8 Йерим кечидә Боаз чөчүп, алдиға
еңишкәндә, мана бир аял айиғида ятатти!□

9 Ким сән?! — дәп сориди у.

Рут җававән: — Мән хизмәткариң Рут болимән.
Сән мениң һәмҗәмәт-ниҗаткарим болғиниң үчүн
хизмәткариңниң үстигә тонуңниң етигини йейип
қойғайсән, — деди.□

10 У җававән: — Әй қизим, Пәрвәрдигардин
бәхит-бәрикәт тапқайсән! Сениң кейин көрсәткән
садақәт-меһриванлиғиң илгири көрсәткиниңдинму
артуқтур; чүнки *сени издигән* жигитләр, мәйли
кәмбәғәл болсун, бай болсун, уларниң кәйнидин

□ **3:8 «Чөчүп, ...»** - башқа бир хил тәрҗимиси «титрәп кетип, ...». Һеч болмиғанда, Боаз путлириға соғ урулғанда ойғинип кәткән болса керәк. **«Еңишкәндә»** - башқа бир хил тәрҗимиси «өрүлгәндә»

□ **3:9 «Хизмәткариң»** — оқурмәнләрниң есидә барки, ибраний тилида «дедәк»ни тәсвирләйдиған икки сөз бар. Бу айәттә Рут орнини жуқурирақ көрситидиған сөзни өзигә ишләтти (2:13ни вә изаһатни көрүң) **«һәмҗәмәт-ниҗаткар»** дегән уқум тоғрилиқ 2:20ни вә изаһатни көрүң. **«Тониңниң етигини хизмәткариңниң үстигә йепип қойғайсән»** - Рут ейтқан «Тониңниң етигини хизмәткариңниң үстигә йепип қойғайсән» дегән ибарә: — «Мени сайәңниң астиға алғин, мени әмриңгә алғин» дегәнни вә өзиниң Боазниң аяли болушқа рази екәнлигини билдүриду. Худаму Исраилни өз қанити астиға алғанлиғи тоғрилиқ шу сөзни қилған — «Әз.» 16:8ни көрүң.

кәтмидиң.□ 11 И қизим, әнди қорқмиғин!
Дегиниңниң һәммисини орундап беримән;
чүнки пүткүл шәһиримиздики мөтивәрләр сени
пәзиләтлик аял дәп билиду.□
12 Дурус, саңа һәмҗәмәт-ниҗаткар болғиним раст;
лекин сениң мәндин йеқинрақ йәнә бир һәмҗәмәтиң
бар. 13 Әнди кечичә бу йәрдә қалғин; әтә сәһәрдә әгәр
у һәмҗәмәтлик һоқуқини ишлитип сени елишни
халиса, у алсун; лекин һәмҗәмәтлик һоқуқи бойичә
сени алмиса, Пәрвәрдигарниң һаяти билән қәсәм
қилимәнки, мән саңа һәмҗәмәтлик қилип сени алай.
Таң атқичә бу йәрдә йетип турғин! — деди.
14 У униң айиғида таң атқичә йетип, кишиләр бир-
бирини тонуғидәк болуштин бурун қопти. Чүнки
Боаз: — бир аялниң хаманға кәлгинини һеч

□ **3:10 «Сени издигән жигитләр»** - Боазниң сөзигә қариғанда (шүбһисизки, у һәм тиришчан һәм чирайлиқ болғачқа) Рутни бир қанчә жигит издәп кәлгән. Лекин Рут өз мәйлигә әгишип уларни таллимай, бәлки орниға қейинаниси Наомиға яхши болсун дәп рәхмәтлик еригә «һәмҗәмәт-ниҗаткар» болған Боазниң панаһлиғини издигән. Шуниң билән Боаз Рутниң қилғини тоғрилиқ: «Сениң кейин көрсәткән садақәт-меһриванлиғиң илгири көрсәткиниңдинму артуқтур» дәйду. Рутниң «илгири көрсәткән (садақәт-меһриванлиғи)» болса қейинанисиға болған садақәтлигини, униңға һәмраһ болуп өз жутини ташлап Исраилларниң арисиға кәлгәнлигини көрситиду. Боазниң «Сән кейин көрсәткән садақәт-меһриванлиқ» дегини болса өзини издигәнлигини көрситиду. □ **3:11 «Пүткүл шәһиримиздики мөтивәрләр»** - ибраний тилида «хәлқимниң шәһириниң дәрвазисидики кишиләр» — қедимки заманда «шәһәрниң дәрвазиси» ақсақаллар вә мөтивәрләр олтиридиған жай еди; шу йәрдә сот ечилатти. Шуңа Боазниң сөзиниң толуқ мәнаси «Мениң шәһиримдики барлиқ мөтивәрләр сени пәзиләтлик аял дәп қарайду».

ким билмисун, дәп ейтқан еди.□
15 У йәнә *Рутқа*: — Сән кийгән йепинчини
ечип турғин, деди. У уни ечип турувиди,
Боаз арпидин алтә кәмчән кәмләп берип, униң
өшнисигә артип қойди. Андин у шәһәргә кирди.
□ 16 Рут қейинанисиниң йениға кәлди. У: — Әй
қизим, сән һазир ким?! — дәп сориди. Шуниң
билән у қейинанисиға у кишиниң қилғанлириниң
һәммисини дәп бәрди. □ 17 У: — У бу алтә кәмчән
арпини маңа бәрди, чүнки у: «қейинанаңниң
йениға қуруқ қол қайтип бармиғин» деди, — деди.
18 Наоми: — Әй қизим, бу ишниң ахириниң қандақ
болидиғинини билгичә мошу йәрдә тәхир қилғин;
чүнки у адәм бүгүн мошу ишни пүткүзмәй арам
алмайду, деди.

4

Боазниң Рутни никаһиға елиши, һәмҗәмәт-ниҗаткарлиқ бурчини ада қилиши

1 Боаз шәһәр дәрвазисиға чиқип, шу йәрдә олтарди.
Мана, у вақитта Боаз ейтқан һелиқи һәмҗәмәтлик
һоқуқиға егә киши келивататти. Боаз униңға: — Әй

□ **3:14 «Ейтқан еди»** - ибраний тилида «ейтқан еди» яки «ойлиған еди» дегән мәна бирла сөз билән ипадилиниду. Биз бу йәрдә «ейтқан еди» дәп тәрҗимә қилдуқ. □ **3:15 «Алтә кәмчән»** - бәлким «алтә әфаһ», йәни 27-45 килограмни көрситиши мүмкин. □ **3:16 «Сән һазир ким?»** - Наоминиң бу соали билән Рутниң һазирқи салаһийитини сорайду: у: «һазир сән Боазниң аяли болдуңму-йоқ?» дегән мәнини билдүриду.

бурадәр, келип бу йәрдә олтарғин, девиди, у келип
олтарди.□
2 Андин Боаз шәһәрниң ақсақаллиридин он адәмни
чақирип, уларғиму: — Бу йәрдә олтириңлар,
деди. Улар олтарғанда 3 у һәмҗәмәтлик һоқуқиға
егә кишигә: — Моабниң сәһрасидин йенип
кәлгән Наоми қериндишимиз Әлимәләккә
тәвә шу зиминни сатмақчи болуватиду.
4 Шуңа мән мошу ишни саңа хәвәрләндүрмәкчи
едим, шундақла мошу йәрдә олтарғанларниң алдида
вә хәлқимниң ақсақаллириниң алдида «Буни
сетивалғин» демәкчимән. Сән әгәр һәмҗәмәтлик
һоқуқиға асасән алай десәң, алғин; һәмҗәмәтлик
қилмай, алмаймән десәң, маңа ейтқин, мән буни
биләй; чүнки сәндин *авал* башқисиниң һәмҗәмәтлик
һоқуқи болмайду; андин сәндин кейин мениң
һоқуқум бар, деди.
У киши: — Һәмҗәмәтлик қилип уни алимән,
деди.
6 Һәмҗәмәт киши: — Ундақ болса һәмҗәмәтлик
һоқуқумни ишлитип *етизни* алсам
болмиғидәк; алсам өз мирасимға зиян
йәткүзгидәкмән. Һәмҗәмәтлик һоқуқини сән өзүң
ишлитип, йәрни сетивалғин; мән ишлитәлмәймән,
деди.□

□ **4:1 «Әй бурадәр!»** - ибраний тилида «Әй, паланчи-покунчи!» дейилиду. Бу адәм бәлким Рут вә Наомиға карита һәмҗәмәтлик бурчини өз үстигә елишни рәт қилғачқа, у бу баянда намсиз қалған болса керәк. □ **4:6 «мән *шу һоқуқни* ишлитәлмәймән»** - бу киши бәлким: «Әгәр Руттин пәрзәнт көрсәм, улар мениң балилирим һесапланмайду; һалбуки, улар башқа аялимдин болған пәрзәнтлирим билән тәң мениң мирасимға варис болуши мүмкин, шуниң билән өз пәрзәнтлирим еришидиған мирасиниң үлүши әслидикидин азлап кетиду» дәп ойлиса керәк; шуңа у «алмаймән» дегән қарарға кәлгән.

7 Қедимки вақитларда Исраилда һәмҗәмәтлик
һоқуқиға яки алмаштуруш-тегишиш ишиға
мунасивәтлик мундақ бир рәсим-қаидә бар еди:
— ишни кәсмәк үчүн бир тәрәп өз кәшини
селип, иккинчи тәрәпкә берәтти. Исраилда сода-
сетиқни бекитиштә мана мошундақ бир усул
бар еди.■ 8 Шуңа һәмҗәмәт һоқуқиға егә киши
Боазға: — Сән уни алғин, дәп, өз кәшини
селивәтти.□ 9 Боаз ақсақалларға вә көпчиликкә:
— Силәр бүгүн мениң Әлимәләк кә тәвә
болған һәммини, шундақла Килйон билән
Маһлонға тәвә болған һәммини Наоминиң қолидин
алғинимға гувадурсиләр. 10 Униң үстигә мәрһумниң
нами қериндашлири арисидин вә шәһириниң
дәрвазисидин өчүрүлмәслиги үчүн мәрһумниң
мирасиға униң нами болған *бирәр әвлади* қалдурулсун
үчүн Маһлонниң аяли, Моаб қизи Рутни хотунлуққа
алдим. Силәр бүгүн буниңға гувадурсиләр, деди.□

■ **4:7** Қан. 25:7 □ **4:8** **«Өз кешини селивәтти»** - бу кәшни Боаз елип кетиду. У мәзкур сода-сетиққа испат болиду. Кәш бәлким бир парчә йәрниң тәвәлигигә символ болуши мүмкин еди («Қан.» 11:24 вә 25:7-10ни көрүң). □ **4:10** **«Шәһәрниң дәрвазиси»** - оқурмәнләрниң есидә барки, «шәһәрниң дәрвазиси» қедимки заманларда ақсақаллар вә мөтивәрләр олтиридиған җай еди.

Боаз Рутни өз әмригә илиши арқилиқ йәрни қайтуруп сетивалиду
11 Дәрвазида турған һәммә хәлиқ билән ақсақаллар:
— Биз гувадурмиз. Пәрвәрдигар сениң өйүңгә
киргән аялни Исраилниң җәмәтини бәрпа қилған
Раһилә билән Леяһ иккисидәк қилғай; сән өзүң
Әфратаһ җәмәти ичидә баяшат болуп, Бәйт-Ләһәмдә
нам-иззитиң зиядә болғай; □ ■ 12 Пәрвәрдигар саңа
бу яш чокандин тапқузидиған нәслиң түпәйлидин
сениң җәмәтиң Тамар Йәһудаға туғуп бәргән
Пәрәзниң җәмәтидәк болғай! — деди.■

Падиша Давут Боаз билән Рутниң әвладидур

13 Андин Боаз Рутни әмригә елип, униңға йеқинлиқ
қилди. Пәрвәрдигар униңға шапаәт қилип, у

□ **4:11** **«Раһилә вә Леяһ»** - Яқупниң икки аяли болуп, көп пәрзәнт көргән. ■ **4:11** Яр. 29:32-35; 30:1-25; 35:17, 18 ■ **4:12** Яр. 38:29; 1Тар. 2:4; Мат. 1:3

һамилдар болуп бир оғул туғди. 14 Қиз-аяллар
Наомиға: — Исраилниң арисида саңа
һәмҗәмәт-ниҗаткар нәслини үзүп қоймиған
Пәрвәрдигарға тәшәккүр-мәдһийә қайтурулсун! Шу
нәслиңниң нами Исраилда иззәт-абройлуқ болғай!
□ 15 У саңа жениңни йеңилиғучи һәм қеригиниңда
сени әзизлиғучи болиду; чүнки сени сөйидиған, саңа
йәттә оғулдин әвзәл болған келиниң уни туғди, —
деди. 16 Наоми балини елип, бағриға басти вә униңға
баққучи ана болди. □ 17 Униңға хошна болған аяллар
«Наомиға бир бала туғулди» дәп, униңға исим қойди.
Улар униңға «Обәд» дәп ат қойди. У Йәссәниң атиси
болди, Йәссә Давутниң атиси болди.□

Давут падиша, йәни Давут пәйғәмбәрниң нәсәбнамиси

18 Пәрәзниң нәсәбнамиси төвәндикидәктур: —
Пәрәздин Һәзрон төрәлди, ■ 19 Һәзрондин
Рам төрәлди, Рамдин Амминадаб төрәлди,
20 Амминадабтин Наһшон төрәлди, Наһшондин
Салмон төрәлди, 21 Салмондин Боаз төрәлди,
Боаздин Обәд төрәлди, 22 Обәдтин Йәссә төрәлди
вә Йәссәдин Давут төрәлди.

□ **4:14 «һәмҗәмәт-ниҗаткар»** - шу «һәмҗәмәт-ниҗаткар» болса туғулған бала өзидур. 15-айәтни көрүң. □ **4:16 «баққучи ана»** — бәлким қанун җәһәттин балиниң атақ аниси болғанлиғини көрситиши мүмкин. □ **4:17 «Обәд»** — «қул», «хизмәткар» дегән мәнидә. **«Давут»** — Давут падиша, Давут пәйғәмбәр. ■ **4:18** 1Тар. 2:5; Мат. 1:3

Муқеддес Калам (кирил йезиқ)
The Holy Bible in the Uyghur language, written in Cyrillic script

Copyright © 2010 Mukeddes Kalam - Uyghur Bible Translation Committee

Language: Uyghur tili (Uyghur)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

- You include the above copyright and source information.
- If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.
- If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-09-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 12 Sep 2021

b6bd0959-14d2-5233-b340-6f210a8f13c5